

naznanjenih, da odpodimo nesrečnega in hudega kužnega gosta.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni zbor začel je delovati. Začasni predsednik bil mu je v zbornici poslancev najstarejši poslanec, namreč kanonik Negrelli iz južne Tirolske. Pod njegovim vodstvom so šli poslanci poslušat cesarjevega prestolnega govora in se je pričelo pretresovanje posameznih volitev. Do sedaj so naglašeni ugovori zoper izvolitev glasovitega Offenheima, ministra Horsta in kmeta Schmiedbauerja, kojega so bili izbrali nemški kmetje okoli Gradea. Velevažna bila je izvolitev novega predsednika (prej dr. Rechbauer) in njegovih dveh namestnikov. Kajti tukaj se je imelo prvič pokazati, kako močne da so stranke. In res sedaj vemo, da so nemški ustavski in liberalci v manjšini. V torek bila je volitev. Ustavski so sprva bili za dr. Rechbauerja, Klierja in Vidulichja, so pa Rechbauerja zvržili in se potegnili za goriškega grofa Koroninija. Konservativni nemški poslanci, potem Slovenci, Čehi in Poljaci so pa se združili in odločili tudi za Koroninija, dalje pa za poljskega poslanca Smolko in za slovenskega poslanca barona Goedelnja. Navzočih je bilo 341 poslancev in je bil grof Koronini izvoljen s 338, Smolka s 180 (Klier je dobil samo 156) in baron Goedel s 174 glasovi (Klier 154, Vidulich 3). Iz tega pa je razvidno, da so nemški liberalci za 20 glasov v manjšini. Hvala Bogu! V gosposkeji zbornici pa tudi v zbornici poslancev so Čehi oddali pismeno izjavo, v kateri pravijo, da se s vstopom v državni zbor nikakor ne odpovedajo pravicam česke dežele in krone. Zoper to izjavo se je edini stari Schmerling zaganjal ter skuša sedaj hlastno v gosposkeji zbornici zbornjati ustavoverce, naj mu pomagajo ubraniti „ustavo“, ki je baje v nevarnosti. Kolikor bo opravil, to se bo pokazalo, kedar pride odgovor prestolnemu govoru v pretresovanje. Jednak odgovor pripravljajo tudi poslanci. — Vojaško takso (fl. 1—100) bo moral vsak plačati, ki je vojaštva oproščen bodi vsled uzroka, kakoršnjega koli. — Za Szegedin je se nabralo 2,600.000 fl. Hrvati so v silnih stiskah zaradi prevelike dače, ki se neusmiljeno iztirjava. V Sarajevu so odprli realno gimnazijo. Podučni jezik je hrvaški.

Vnanje države. Naši liberalci so radi gledali na prusko-nemške liberalce. Te tolažbe nimajo več. Pruski liberalci so pri volitvah grozovski propali, zgubili so blizu 100 sedežev in so v manjšino potisnjeni. Na Belgijskem so skoro vse freimavrske šole prazne, učitelji so h katoliškim pristopili. Razburjenost je velika, v Brugge so liberalci bili tepeni. Na Irskem ni nič kmetov, ampak samo najemniki velikih posestnikov, ki ljudi hudo trpinčijo. Zato se hočejo najemniki vzdignoti zoper posestnike. V Ameriki so Chilenci zgrabili na

morji Peruvijance in jim vzeli vojno ladjo oklopnico „Huascar“. Angleži v Afganistanu so si iz zadrege pomagali, potegnili dovolj vojaštva na se ter Afgane 6. okt. natepli tako, da so uže 10. okt. prodrli do Kabula in se ga polastili. Angležev je le malo mrtvih, več pa Afganov, katerim so vzeli blizu 90 kanonov. Rusom je to jako nepovoljno in drapljejo torej kolikor le mogoče hitro skoz Turkmensko pustinja, da bi vzeli Merw in Herat.

Za poduk in kratek čas.

Kamnica.

(Krajepisno-zgodovinska črtica.)

II. Farna cerkev Kamniška ima podružnico sv. Urbana, postavljeno na najvišjem vrhuncu Slovenskih goric, kamor divni razgled privabi vsako leto mnogo popotnikov domačih in tujih. Da je tu že v 16. stoletju stala cerkvice, svedoči kamenit kip sv. Urbana z letno številko 1550. V listinah se bere o njej l. 1545, da je jako zapuščena ter so jo zopet začeli zidati. L. 1703 se bere, da je posvečena sv. Urbanu in ima tri altarje: 1. sv. Urbana; 3. Device Marije; 3. sv. Primona in Felicijana. Potrebna bi bila popraviljanja, pa zavolj pomanjkanja sredstev se mora odložiti. Pokopališča nima, zvonja pa dva posvečena. Sv. meša se služi po 20krat, dohodke ima iz vinogradov, ki dajo po 20 polovnjakov vina. Za Jožefa II. je tudi to cerkev zadela osoda, da so jo zaprli in potem razdžali; 27. maja 1785 je dobil Kamniški župnik Mihal Čuk ostro povelje od Mariborske okrožne sodnije, cerkev sv. Urbana eksekrirati in zapreti. Kedaj in kako se je to zgodilo, nam ni znano, pa gotovo je, da je bila zaprta in da je potem hitro razpala. Leta 1791 so veliko kamenja in opeke odpeljali od tod za zidanje farovžja pri sv. Križu. Ljudem se je milo storilo po cerkvi, zato so se 1. maja 1807 obvezali posestniki iz Kamnice, Šoberja, Rožbaha, Brestenice, Mittelberga in sv. Križa, da bodo na lastne stroške spet cerkvico za silo postavili in zdrževali; in 11. junija istega leta so jo že dekan in mestni župnik Andraž Kavčič blagoslovili. V letih 1855—1860 so pa na temelju nekdanje cerkvice postavili sedanjo, ktero so knez in škof Anton Martin 18. junija 1861 posvetili. Leta 1866 je cerkvice dobila nove zvonove in tudi lastno pokopališče ima.

Razun sv. Urbana še se nahajajo v Kamniški fari privatne kapele na Rožbahu v zidanci grofa D'Avernasa, kder še se je pred kakimi 20 leti meševalo; enako v Gortorovem vinogradu v Vinerjih, kder še se brani vsa mešna priprava, pa ne mešuje se tudi tukaj več, in naposled na Brestenici na Garkovskem, kder pa le krški kanoniki mešujejo, kedar pridejo v jesen na bratev. L. 1836. je tukaj v bratvi umrl č. g. Jožef Martin Koben, infilirani stolni dekan krški, čigar spomenik se vidi na vzhodni strani cerkve ter naznanja: „Der

Tod ereilte ihn mit einem Blutschlage zu Trester-
nitz in der Weinlese am 9. November 1836 im
73. Jahre seines Alters“.

Od l. 1787 oskrbljujeta dušno pastirstvo dva
duhovna. Nekdaj, ko še je Kamniška fara ob-
segala tudi zdaj samostalni fari zgornje sv. Kun-
gote in sv. Križa, je bilo tu duhovnikov, kakor
vidimo iz zapisnikov občne cerkvene vizitacije l.
1528. celo po sedem. Izmed župnikov Kamniške
fare so nam znani ti-le: Niklas 1378. — Grosman
1528. — Linguitsch Rupert, vikar 1540. —
Schklauetz Peter (Slavič, Peter) vikar prezentiran
1540. Nemci so ga pisali Nachtigall Peter. —
Piscator (Ribič) Adam 1595. 1597. — Rodič Mat.,
vikar 1607. — Leitgeb Primož 1617. 1618. —
Stampfel Peter 1634. in je 1635. rezigniral. —
Pasqualin Franc, presentiran 1. dec. 1635. in je
postal 1638. beneficijant v Mariboru. Dne 18. maja
1636 so mu dovolili Sekovski knez in škof Janez
Marks, da sme blagosloviti križ, katerega so na-
menili postaviti Kamničani med vinogradi na
visokem bregu. — Rodič Janez 1649 — 1652.
— Noe (Neu) Mihal 1652 — 1671. — Kačič
Janez 1671 — 1691. — Magiskrant Franc Leopold
1683 — 1691. — Peklar Mihal 1692 — 1702. Strauss
Mihal, 1702 — 1729. — Renkhl Franc Josef 1729 —
1733. — Žlebnik Janez 1733 — 1745. — Kokl Ja-
kob 1745 — 1771. — Čuk Mihal 1772 — 1795. —
Breznik Matija 1795 — 1801. — Mayer Franc 1801
— 1823. — Standegger Jakob 1823 — 1835. —
Janžekovič Jožef 1835 — 1836. — Klemenčič Blaž
1836 — 1864. — Pernavsl Štefan 1864 — 1879 in
Schwarz Franc. Krstne knjige segajo do 6. julija
1645, poročne knjige do l. 1663. in mrtveške do
l. 1729. —

Farna šola je dvorazredna in ima lepo novo
poslopje.

Blizu Kamnici je v Dravi prijazni Fellberjev
otok, obraščen s starodavnimi častitljivimi drevesi
z bobotno travo in redkimi ostanki zidovja, ki
pričajo, da so nekdanj tu stavbe in menda pre-
bivališča ljudi. Zavoljo njegove prijazne lege so
si ga Mariboržani še večkrat izvolili za svoje ve-
selice. Ljudstvo pripoveduje, da na tem otoku
prebiva v razpoklinah pečine orjaška kača, ki čuva
kraljico gadov. Ta kraljica gadov nosi na glavi
dragoceno od žlahtnih kamnov se bleskečo krono
in ima zlate luske. Včasih se pride na gorko
solnce gret. Ko bi takrat bil kdo tako srečen,
da bi s posodvico mleka orjaško kačo, ki kraljico
čuva, na stran zvalil ter pred dremajočo kraljico
belo ruto razgrnil, dobil bi lahko njeno dragoceno
krono, ker bi jo na beli prt odložila. Vendar ko
bi ne mogel zadosti naglo uiti, prihitelo bi na
kraljičino brizganje brezštevila gadov, ki bi drznega
roparja umorili; ko bi pa on ušel, umorili bi pa
kraljico. — Nasproti otoku pri veliki cesti stoji
starinski križ, sozidan leta 1444. Malo višje na
veliki cesti proti Brestenici pod vinogradom gospe
Delagove so l. 1848 vjeli Magjare, ki so hoteli

svojim rojakom na pomoč iti. Nekteri so bili ondi
postreljeni, drugi pa na Tezni, kder so vsi pokopani.

Večidel fare in okolica ima lepe vinske
gorice s snažnimi zidancami, katerih posestniki so
večidel Mariboržani. Vino je dobro in se lahko
proda. — V okolici Kamniški je že l. 1187. imel
samostan št. Pavelski posestva. Omenjenega leta
so namreč št. Pavelski imeli tožbo z Leopoldom
Lembaškim, ki je samovoljno na št. Pavelskem
posestvu pri Kamnici začel trdnjavo zidati, in ker
mu s silo niso mogli tega zabraniti, morali so mu
dati denarja in posestva, da je začeto zidanje spet
podrl. — Od 2. junija 1453 je imel od cesarja
Friderika IV. Vido Hengstbacher dovoljenje, da
sme svoj bram v Kamnici z zidom obdati ali trd-
njavo postaviti.

J. Gombarov.

Smešničar 42. Župan je bil sosedu ukazal,
da mora drugi dan k njemu priti. A sosed po
noči, od mrtuda zadet, naglo umerje. Drugega
dné pride k županu sosedov brat, rekoč: „moj
brat se vam prav lepo priporoča in vas prosi, da
mu ne zamerite, ker ne more dneš k vam priti,
ker je po noči naglo umrl.“ „Vrtec“.

Razne stvari.

(Katoliško podporno društvo) v Celji obhaja
prihodnjo nedeljo 19. oktobra t. l. v Valentovi
hiši (za kosarno) svoj občni zbor ob pol štirih
popoldne. Dnevni red: 1) Nagovor načelnikov; 2)
Sporočilo tajnikovo o delovanju odborov, 3)
Sporočilo blagajnikovo o denarnem stanju društva
4) Posvetovanje o napravi božičnice za vbožne
učenke v okoličanski dekliški šoli, 5) Posvetova-
nje o tem, kedaj ima nehati prvo društveno leto
in 6) Posamezni nasveti društvenikov. Vse častite
ude, kakor tudi druge prijatelje našega društva
vabi najuljudneje k obilnemu vdeleževanju.

Odbor.

(Vabilo k besedi) ktero napravi pevski zbor
narodne čitalnice v Celji dne 19. oktobra 1879 v
vrtni sobani pri „zlatem levu“. 1. D. Jenko: Haj!
(zbor). 2. B. Ipavic: Kdo je mar! (zbor z bariton-,
tenor- in bas-solo, tenor- in bas-duetom in četr-
rospevom). 3. A. Hajdrih: V sladkih sanjah (čve-
terospev). 4. D. Jenko: Nek dušman vidi! (zbor).
5. J. Horejšek: Tijo noči (osmospev). 6. A. Haj-
drih: Jadransko morje (zbor). 7. A. Tovačovsky:
Bože živi (zbor). Svirala bo godba celjskega mu-
zikalnega društva. Začetek ob 8. uri zvečer.
Vstopnina: Za posamezne neude čitalnične 50 kr.
Za cele družine 1 gld. 20 kr.

(Diphtheritis) po Laporski fari hudo razsaja.
Najbolj pa v Verholah in v Dromlažnem otroci
boleajo, veliko jih je že pomrlo.

(Gosp. baron Goedel) slovenski poslanec ma-
riborskega, slov. bistriškega, konjiškega, slov.
graškega in mahrenberskega okraja, je izvoljen
bil za podpredsednika v državnem zboru. Živio!
Slava! Celjski poslanec dr. Forregger se je baje